

ПРОЦЕСНЕ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ ЙОГО КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

У статті досліджено вплив процесного управління на конкурентоспроможність підприємства. Розглянуто сутність процесного підходу, визначено, що впровадження процесного управління сприяє підвищенню ефективності діяльності підприємства, зниженню витрат, покращенню якості продукції та послуг, а також забезпечує гнучкість та адаптивність до змін ринкового середовища.

Ключові слова: бізнес-процес, процесне управління, конкурентоспроможність, ефективність.

Abstract

The article examines the impact of process management on the competitiveness of enterprise. The essence of the process approach is considered, it is determined that the introduction of process management contributes to improving the efficiency of the enterprise, reducing costs, improving the quality of products and services, as well as provides flexibility and adaptability to changes in the market environment.

Keywords: business process, process management, competitiveness, efficiency.

Вступ

У сучасних умовах глобалізації, високої динаміки ринкового середовища та зростаючої конкуренції підприємства змушені шукати ефективні підходи до управління своєю діяльністю. Традиційні функціональні моделі управління, які орієнтуються на окремі відділи та структурні підрозділи, поступово втрачають свою ефективність через відсутність гнучкості, повільну адаптацію до змін та складність координації між різними частинами організації.

Процесне управління, як один із ключових підходів до модернізації управлінських систем, дозволяє підприємствам забезпечити інтеграцію всіх бізнес-функцій на основі чітко визначених процесів, орієнтованих на створення цінності для клієнта. Впровадження процесного підходу сприяє підвищенню прозорості операційної діяльності, оптимізації ресурсного забезпечення, скороченню часу на виконання бізнес-операцій та зниженню витрат.

Особливо актуальним процесне управління стає в умовах цифрової трансформації, коли технології автоматизації бізнес-процесів, штучний інтелект і великі дані дозволяють підприємствам оперативніше аналізувати свою діяльність та приймати обґрунтовані управлінські рішення. Впровадження сучасних систем управління бізнес-процесами дозволяє не лише спростити управління операціями, а й підвищити їхню адаптивність до змін зовнішнього середовища.

Результати дослідження

Процесне управління підприємством є сучасним підходом до організації діяльності, що спрямований на підвищення ефективності та конкурентоспроможності шляхом оптимізації та інтеграції бізнес-процесів. Воно базується на системному та процесному підходах, які розглядають підприємство як сукупність взаємопов'язаних процесів, що створюють цінність для споживачів.

Сутність процесного управління полягає в ідентифікації, моделюванні, аналізі, вдосконаленні та контролі бізнес-процесів з метою досягнення стратегічних цілей підприємства. Відповідно до досліджень, процесний підхід дозволяє підприємству більш гнучко реагувати на зміни ринкового середовища, підвищувати якість продукції та послуг, знижувати витрати та покращувати задоволеність клієнтів.

Процесне управління підприємством є ключовим підходом до організації діяльності, що акцентує увагу на управлінні послідовністю взаємопов'язаних дій, спрямованих на створення цінності для споживача.

На думку Н. В. Андрушкевич, Н.О. Чен та В. В. Подібки процесний підхід як метод управління фокусується на ідентифікації, аналізі та вдосконаленні бізнес-процесів з метою підвищення ефективності та результативності діяльності підприємства [1].

Автор Титикало В.С. розглядає процесно-орієнтоване управління як підхід, що забезпечує впорядковану роботу підприємства через здійснення визначених функцій, які ефективно конструюють низку дій та виконують відповідні завдання з метою забезпечення впорядкованої роботи, тим самим продукуючи певні результати (виробництво), що мають цінність для клієнта [2].

Згідно з дослідженнями Карпенко Є. процес визначається як послідовність логічно пов'язаних, повторюваних операцій, для реалізації яких потрібні ресурси, що за певною технологією перетворюються у продукти чи послуги, які є цінністю для споживача і створюють передумови досягнення цілей та ефективної діяльності підприємства [3].

Науковець Бортнік А.М. підкреслює, що процесний підхід забезпечує перехід до управління підприємством, орієнтованого на задоволення потреб покупців за рахунок організації внутрішніх бізнес-процесів, що призводить до скорочення транзакційних витрат та оптимізації використання ресурсів всередині організації [4].

Впровадження процесного управління має значний позитивний вплив на конкурентоспроможність підприємства. Оптимізація бізнес-процесів сприяє зниженню витрат, підвищенню якості продукції або послуг, скороченню часу на розробку та виведення нових продуктів на ринок. Це, в свою чергу, дозволяє підприємству швидше реагувати на зміни в ринковому середовищі та краще задовольняти потреби споживачів.

В умовах гострої конкурентної боротьби ефективне управління бізнес-процесами стає ключовим фактором успіху [5].

Впровадження процесного підходу до управління підприємством суттєво впливає на його конкурентоспроможність. Оптимізація внутрішніх процесів сприяє зменшенню витрат та скороченню часу на виконання операцій, що підвищує загальну продуктивність підприємства. Чітко визначені та контрольовані процеси знижують кількість дефектів у продукції та послугах, що веде до підвищення задоволеності клієнтів. Крім того, процесне управління забезпечує гнучкість та адаптивність організації, дозволяючи швидко реагувати на зміни ринкових умов та впроваджувати необхідні коригування в діяльності. Нарешті, чітке документування та візуалізація процесів сприяють кращому розумінню внутрішніх операцій та підвищують контроль над ними, забезпечуючи прозорість діяльності підприємства.

Основні етапи процесного управління включають:

1. Ідентифікація процесів: визначення ключових бізнес-процесів, які впливають на створення цінності для споживачів.
2. Моделювання процесів: створення візуальних моделей поточних процесів для розуміння їх структури та взаємозв'язків.
3. Аналіз процесів: оцінка ефективності та результативності існуючих процесів, виявлення вузьких місць та можливостей для покращення.
4. Вдосконалення процесів: розробка та впровадження змін, спрямованих на оптимізацію процесів, усунення неефективності та підвищення продуктивності.
5. Контроль та моніторинг: постійне відстеження виконання процесів, оцінка їхньої ефективності та внесення коригувань за необхідності.

Таким чином, процесне управління є потужним інструментом підвищення конкурентоспроможності підприємства, оскільки забезпечує системний підхід до організації діяльності, спрямований на постійне вдосконалення та адаптацію до динамічних умов ринку.

Висновки

Отже, процесне управління підприємством є ключовим підходом до організації діяльності, що акцентує увагу на управлінні послідовністю взаємопов'язаних дій, спрямованих на створення цінності для споживача. Процесне управління є потужним інструментом підвищення конкурентоспроможності підприємства, забезпечення ефективності діяльності та адаптації до викликів сучасного бізнес-середовища, оскільки забезпечує системний підхід до організації діяльності, спрямований на постійне вдосконалення та адаптацію до динамічних умов ринку. Його актуальність зростає в умовах нестабільності ринків, технологічного розвитку та необхідності швидкої реакції на зміни споживчих потреб.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Андрушкевич Н. В., Чен Н. О., Подібка В. В. Особливості процесного підходу в управлінні підприємством. *Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка*. 2024. Випуск 20. С. 215-220.
2. Титикало В. С. Сутність та характеристики процесно-орієнтованого управління економічним потенціалом підприємств. *Вісник Київського національного університету технологій та дизайну. Серія Економічні науки*. 2020. № 1 (143). С. 93-107.
3. Бортнік А. М. Процесне управління бізнесом: сутність та переваги впровадження. *Науковий вісник Національного університету ДПС України (економіка, право)*. 2013. № 3 (62). С. 30-36.
4. Демиденко В. В. Управління бізнес-процесами як складова процесного підходу до управління підприємством. *Ефективна економіка*. 2015. № 11. URL : http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/11_2015/44.pdf.
5. Леськів Г. З., Франчук В. І., Левків Г. Я., Гобела В. В. Управління конкурентоспроможністю підприємства : навчальний посібник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 220 с.

Яблонський Євгеній – аспірант, Факультет менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця

Науковий керівник: Краєвська Алла Станіславівна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри підприємництва, логістики та менеджменту, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця. e-mail: kraevska@vntu.edu.ua

Yablonsky Yevhen – PhD student, Faculty of Management and Information Security, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia.

Supervisor: Alla S. Kraievska – PhD in Economics, Associate Professor of the Department of Entrepreneurship, Logistics and Management, Vinnitsa National Technical University, Vinnitsa, e-mail: kraevska@vntu.edu.ua